

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.005/2022/5. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Ravasz László ügyvéd (cím) által képviselt Felperes (cím) felperesnek – a dr. Szabó Tamás ügyvéd ügyintézése mellett eljáró Dr. Szabó István Tamás Ügyvédi Iroda (cím) által képviselt Alperes1 (cím) I. rendű és az Alperes2 (cím) II. rendű alperesek ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Debreceni Törvényszék 7.P.20.109/2021/25. sorszámu ítélete ellen a felperes által 27. sorszámmal benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, azt fellebbezett részében helybenhagyja azzal, hogy a felperes az I-II. rendű alperesek, mint együttes jogosultak javára köteles az elsőfokú perköltség megfizetésére.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I-II. rendű alperesek, mint együttes jogosultak javára 13 500 (tizenháromezer-ötszáz) forint általános forgalmi adót tartalmazó 63 500 (hatvanháromezer-ötszáz) forint másodfokú eljárási költséget.

A le nem rótt fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] Az I. rendű alperes és a felperes 2008. június 16. napján kötöttek deviza alapú kölcsönszerződést, amelyben az I. rendű alperes 42 879 svájci frank (a továbbiakban CHF) összegű kölcsön nyújtását; míg a felperes annak szerződés szerinti visszafizetését vállalta 180 hónap futamidő alatt, melyből 96 hónapot türelmi időként határoztak meg. A havi törlesztőrészlet összege a szerződés szerint a türelmi idő alatt 202,71 CHF, annak lejártát követően 382,85 CHF volt. A kölcsön összegéből a felperes az I. rendű alperestől korábban felvett jelzáloghitelét akarta kiváltani, míg a fennmaradó összegből a lakását kívánta felújítani.

[2] A szerződés III.3. pontja szerint a szerződés megkötésekor a bank akciós kamatot alkalmazott, a konstrukció változó kamatozású volt, hat hónapos kamat periódussal.

[3] A szerződés VII. pontja úgynevezett „Svájci frank klausula”, amelyben a felperes kijelentette, hogy a banki felvilágosítást, mely szerint a jelen kölcsön vonatkozásában jelentős árfolyamkockázat keletkezhet abban az esetben, ha az árfolyam jelentősen változik, a kölcsön fedezete pedig nem CHF forrás, megértette és ezen információ tudatában is igénybe kívánja venni a szerződésben meghatározott kölcsönösszeget.

[4] A szerződés VI.2.a) pontja alapján súlyos szerződésszegésnek minősül, ha az adós a szerződésben (különösen a III. fejezetben) foglalt bármely fizetési kötelezettségét annak esedékességétől számított 30 napon belül nem teljesíti.

[5] A felperes a szerződés megkötésének napján külön Kockázatfeltárási nyilatkozatot is aláírt, amelyben az I. rendű alperes tájékoztatta a deviza alapú kölcsön sajátosságairól, e körben a deviza kölcsön lényegéről, mibenlétéről. Kiemelte, hogy az árfolyam a napi piaci mozgások hatására változhat, amely előre nem látható és előre ki nem számítható többletköltséget okozhat, valamint tájékoztatta a felperest a devizakamatok változásának lehetőségéről is.

[6] A kölcsönszerződést a felek 2011. április 4-én módosították. Mivel a felperes ezt követően sem tett eleget szerződés szerinti fizetési kötelezettségének, az I. rendű alperes 2013-2016. között 15 alkalommal szólította fel a hátraléka rendezésére, és újabb fizetési könnyítést is engedett, majd a kölcsönszerződést 2016. augusztus 25-én közokiratba foglalt nyilatkozatával azonnali hatállyal felmondta. Az I. rendű alperes a szerződésből eredő követeléseit a 2016. november 15. napján kelt szerződéssel a II. rendű alperesre engedményezte.

[7] A felperes kereseti kérelmében kérte a szerződés érvénytelenségének megállapítása mellett annak érvényessé nyilvánítását a felperest 180 forint/CHF árfolyam erejéig terhelő árfolyamkockázat mellett, továbbá annak megállapítását, hogy a II. rendű alperes felé fennálló tartozásának tőkeösszege 2 545 499 forint, melynek megfizetését 100 havi részletben vállalta. Kérte emellett annak megállapítását, hogy a dr. Joóné dr. Molnár Zita közjegyző által K32025-0/670/2008/O. szám alatt elkészített kölcsönszerződésre vonatkozó okirat nem tekinthető közokiratnak, valamint, hogy a dr. Viszokai Szilvia közjegyző által 11030/Ü/2277/2016/2. szám alatt közokiratba foglalt felmondás jogszerűtlen. Valamennyi kereseti hivatkozását arra alapította, hogy a felperes célja a forint kölcsönöknél a teljes futamidő alatt alacsonyabb törlesztőrészletű kölcsön felvétele volt.

[8] Az alperesek ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Álláspontjuk szerint az árfolyamváltozás kockázatairól, annak a fizetési kötelezettségekre vonatkozó hatásairól a fogyasztót megfelelően tájékoztatták. A felperesnek tudnia kellett a deviza alapú szerződés azon sajátosságáról, hogy az bizonytalan elemet tartalmaz, mert a pontos árfolyam nem határozható meg a futamidő végéig; a szerződés célja nem a felperes által hivatkozott alacsonyabb törlesztőrészlet volt. A közjegyzői okirat kiállítása megfelelt a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény (a továbbiakban: Kjt.) szabályainak; a felmondásra vonatkozó szerződési rendelkezések nem érvénytelenek.

[9] Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy a kölcsönszerződés VI.2.a) pontja érvénytelen, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Elutasította a felperes előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló kérelmét és hatályon kívül helyezte 20. sorszám alatti ideiglenes intézkedését. Kötelezte a felperest az alperes (helyesen alperesek) részére 40 200 forint perköltség megfizetésére és megállapította, hogy a meg nem fizetett kereseti illeték ezt meghaladó részét, 91 300 forintot az állam visel.

[10] Megállapította, hogy a szerződés célja a felperes hivatkozásával ellentétben hitelkiváltás és lakásfelújításhoz szükséges forrás biztosítása volt, hiszen a kölcsön célja hétköznapi és jogi értelemben is az a dolog vagy szolgáltatás, amire a kölcsönbe adott pénzösszeget az adós fordítani kívánja. A felperes által megfogalmazott „a forintkölcsönhöz képest a futamidő alatt mindvégig kevesebb törlesztőrészlettel járó kölcsönfelvétel” nem a szerződés célja, legfeljebb a felperes fizetési kötelezettségekre vonatkozó feltevése. A 6/2013. Polgári jogegységi határozat indokolásának III. pontja is csupán a szerződéskori kedvezőbb kamatmértéket hangsúlyozza, az a deviza alapú szerződések lényegét nem a „mindvégig alacsony törlesztőrészletben”, hanem a fizetési kötelezettségek e szerződéstípusban rejlő változásaiban ragadja meg.

[11] A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 277. § (1) bekezdés a) és c) pontjai a szerződés teljesítésének létszakára vonatkozó rendelkezéseket rögzítenek, és nem érvénytelenségi okok, továbbá az érvénytelenség okának a szerződés megkötésekor kell fennállnia. Nem találta alaposnak a szolgáltatás alkalmatlansága tekintetében előadott felperesi érveket sem, a 6/2013. jogegységi határozat 2. pontjának felhívásával rögzítette, hogy a szerződés nem irányul lehetetlen szolgáltatásra.

[12] Hangsúlyozta, hogy a pénzintézet nem vállalta a szerződésnek a forintkölcsönnel szemben a szerződéskötéskor mutatkozó előnyeinek fenntartását a futamidő végéig: a szerződés hathónapos kamatperiódusként változó kamatozása, a szerződéskori kamatmértéket

akció keretében határozták meg. Emellett a kockázati tájékoztató kifejezetten kitér a változó kamatozásra, annak a mindenkor piaci viszonyokhoz igazodására, és arra is, hogy a deviza alapú szerződés kamatozása a forint kamat szintjétől eltér és teljesen más tendenciát követ, mely cáfolja azt a hivatkozást, hogy a bank vállalta az árfolyamingadozás kamatmértékkel való ellensúlyozását. A szerződés tartalmazta a feleknek az árfolyamváltozás viselését érintő megállapodását is, a szerződés szerint ez kizárólag a felperest terhelte.

[13] Megállapította, hogy az I. rendű alperes eleget tett a Ptk. 205. § (3) bekezdés és a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 203. § szerinti tájékoztatási kötelezettségének, a tájékoztatás tartalma megfelel a 6/2013. és a 2/2014. Polgári jogegységi határozatokban írtaknak; az I. rendű alperes jogszabályon alapuló tájékoztatási kötelezettségét teljesítette. A felperes által aláírt tájékoztató egyértelműen, az átlagos fogyasztó számára is világosan és érthetően, ugyanakkor kellő mélységben ad tájékoztatás és magyarázatot arról, hogy a felvett kölcsön havi törlesztőrészei a CHF és a forint egymáshoz viszonyított árfolyamának alakulásától függően változhatnak, valamint, hogy ez az adós számára akár jelentős kockázatot jelent. A perben a felperesnek kellett volna bizonyítania, hogy az I. rendű alperes ügyintézőjétől ennek tartalmát lerontó, a kockázat mértékét maximalizáló tájékoztatást kapott, azonban az e körben előterjesztett bizonyítási indítványát visszavonta. Hangsúlyozta, hogy a felperes személyes előadása szerint is értette a kockázatfeltáró nyilatkozatba foglaltakat, a banki ügyintézőn kívül a közjegyzőnél is kapott tájékoztatást, a perbeli szerződéskötéssel korábbi deviza alapú kölcsönszerződését váltotta ki; a felperes a Bankszövetség és a PSZÁF tájékoztatóját nem olvasta. Az árfolyamkockázatot felperesre terhelő szerződéses rendelkezés tisztességtelensége mindezekre tekintettel nem volt megállapítható, a szerződéses kikötés nem ütközött a 93/13/EGK irányelv mellékletének 1. o) pontjába sem.

[14] Az I. rendű alperes a hitel kihelyezéséhez szükséges előzetes eljárást elvégezte; nem képezi az előzetes hitelbírálat részét, hogy a jövőben megváltozhatnak-e az ügyfél személyi körülményei, jövedelmi viszonyai, és ez hatással lehet-e a fizetési kötelezettség teljesítésére, ez a felperesi oldalon tartozik a felelős kockázatvállalás körébe.

[15] A kölcsönszerződés az előírt alakiság betartása mellett, írásban jött létre, tartalmazza a szerződés lényeges elemeit, a „mindvégig olcsóbb hitel” - mint a felperes által állított cél - nem minősül a felek konszenzusa körébe tartozó lényeges kikötésnek; azt az I. rendű alperes ráutaló magatartással sem fogadta el.

[16] A felperes megalapozatlanul hivatkozott a „mindvégig olcsóbb törlesztőrészlet” biztosításának elmaradása miatti szerződésszegésre; a deviza alapú szolgáltatás lényegéről való hiányos és téves tájékoztatásra; a korlátlan árfolyamkockázatviseléssel szemben álló ellenszolgáltatás írásba foglalásának elmaradására, ami önmagában alaptalanná teszi a közokirati jelleggel kapcsolatos érvelését, hiszen a szerződésnek – ebben a körben – nincs olyan rendelkezése, amely miatt a jogügylet érvénytelen lett volna és annak közokiratba foglalását meg kellett volna tagadni. A Kjtv. 120. § (1) bekezdésében foglaltak teljesültek, a Kjtv. 131. § (1) bekezdésében foglalt feltétel nem áll fenn. A szerződés közokiratba foglalása a felperes állításával szemben nem jelent „jogelvonást” sem.

[17] Megállapította, hogy a felek szerződésének VI.2. pont 6. bekezdése szerinti, a bank részére 30 napos késedelem esetére is azonnali felmondási jogot biztosító jog indokolatlan és egyoldalú előnyt biztosít a pénzintézetnek, hiszen a Ptk. 525. § (1) bekezdés e) pontja szerint csak az adós súlyos szerződésszegése ad alapot a hitelező azonnali hatályú felmondására. A csupán kisebb összegű hátralék vagy rövidebb időtartamú késedelem miatt az arányosság követelményére tekintettel felmondásnak jellemzően nincs helye (4/2021. PJE indokolási részének 4. pontja). A teljesítés esedékességétől számított 30 napon belüli elmulasztása nem minősülhet súlyos szerződésszegésnek, hiszen csupán egy havi részletet jelent, ami kisebb

összegnek tekinthető. E szerződési kikötés ezért a Ptk. 209. § (1) bekezdésének értelmében tisztességtelen, kiesik a szerződésből; a felmondást ezért a Ptk. 525. § (1) bekezdésének e) pontja alapján kellett vizsgálni.

[18] A felmondás szerint ekkor a felperes tartozása 12 374 032 forint volt, az I. rendű alperes 2013. december 16. és 2016. július 2. napja között 15 alkalommal szólította fel a felperest a tartozása megfizetésére, a felperes kétszer is részesült fizetési könnyítésben. A felperes szerződésszegése mindezek miatt súlyosnak minősül, így a felmondás megfelelt a Ptk. 525. § (1) bekezdés e) pontjában foglaltaknak. A felperes által értelmezett „gazdasági lehetetlenülésről” a kölcsönszerződés tekintetében nincs szó, az a szerződés megszűnését nem eredményezi; a felmondás ezen okból sem jogszerűtlen. Az I. rendű alperes továbbá nem sértette a Ptk. 4. § (4) bekezdését sem, a felmondás a Ptk. 200. § (2) bekezdése szerint sem érvénytelen.

[19] A túlnyomórészt pervesztes felperest kötelezte az alperesek javára a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (6) bekezdése szerint megállapított, a kifejtett tevékenységgel arányban álló 60 000 forint ügyvédi munkadíj megfizetésére. A felperes a keresetlevele benyújtásakor illetékbélyegben lerótt 36 000 forint kereseti illetéket, mely éppen a pernyertességére eső illetékrésznek felel meg, ezért azt – mint pernyertességére eső per-költségét – az alperesek részére járó 76 200 forintos perköltségből levonásba helyezte, ekként kötelezte a felperest 40 200 forint megfizetésére.

[20] A felperes fellebbezésében kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a keresetének megfelelő ítélet meghozatalát és az I-II. rendű alperesek perköltségében való marasztalását.

[21] Kiemelte, hogy jelen perben a 93/13/EGK irányelv Európai Unió Bíróságának döntéseibe foglalt értelmezése az eljáró bíróságokra kötelező érvényű. Az árfolyamkockázatról adott tájékoztatás tisztességtelenségének megítélése mindig az egyedi tényállást figyelembe véve lehetséges, ezért e körben a korlátozott precedensrendszer nem érvényesül. Az irányelv 4. § (2) bekezdésébe foglalt világosság és érthetőség követelménye az EUB C-51/17. számú ítélete szerint akként értelmezendő, hogy a tájékoztatásnak ki kell terjednie legalább a kölcsön-felvevő lakóhelye szerinti tagállam fizetőeszköze súlyos leértékelődésének és a külföldi kamatlábak emelkedésének törlesztőrészletre gyakorolt hatására. A tájékoztatásnak ki kell terjednie a szerződési feltétel szerinti mechanizmus konkrét működése mellett az e mechanizmus és a többi feltételben előírt mechanizmusok közötti viszonyra is, akként, hogy a fogyasztó az ebből eredő gazdasági következményeket megfelelően értékelni tudja (C-186/16. szám alatti ítélet). A szerződés aránytalan terhet ró a fogyasztóra, ha a tőketartozás hazai pénznemben történő emelkedését nem ellensúlyozza a deviza és hazai pénznem kamatlába közötti különbség (C-776/19. szám alatti ítélet).

[22] A kereset eldöntéséhez meg kell határozni a deviza alapú kölcsönök tényleges kockázatát, a megfelelően figyelmes és körültekintő átlagfogyasztó mércéjét, továbbá azt, hogy mi tekinthető a gazdasági helyzetre gyakorolt jelentős hatásnak, és mi minősül megfelelő időben adott tájékoztatásnak. Érvelése szerint a deviza alapú kölcsönök tényleges kockázatának csak a töredékét képezi az árfolyamkockázat, a tényleges kockázat körébe tartozik mindaz, amit a bankoknak a hitelbírálat körében figyelembe kell venniük. Ezért mindazon információkat át kellett volna adni, amelyek alapján a fogyasztó a kölcsön felvételéhez szükséges kockázat-elemzést maga is el tudja végezni (az árfolyam és kamatkockázat mértéke, egymásra, a tőke-tartozásra és törlesztőrészletre gyakorolt hatása, az alacsonyabb kamat és törlesztőrészlet biztosításának feltételei és a biztosításuk ideje, a kamat és árfolyamváltozást befolyásoló tényezők). A kizárólag az árfolyamkockázatra kiterő tájékoztatás ezért nem elegendő. Ha a bank nem tájékoztatta a fogyasztót az árfolyamváltozást befolyásoló gazdasági tényezőkről (pl. kamatparitás), úgy kell tekinteni, hogy stabil árfolyammal számolt (EUB C-609/19. ítélet).

[23] Kiemelte, hogy a törlesztőrészletek emelkedése a nem piaci indíttatású kamatemelés hatására következett be, a kamatkockázatról is megfelelő tájékoztatást kellett volna nyújtani. A kamatszámítás elveit csak a szerződés megkötése után megismert ÁSZF rögzíti. Alappal feltételezhette, hogy a kamatszámítás a CHF Liborhoz igazodik, ami kompenzálhatja az árfolyam-kockázatból eredő veszteséget.

[24] Érvelése szerint jelentősnek az a gazdasági hatás minősül, amelyet egy átlagfogyasztó annak helyes ismeretében nem fogadna el, ilyen az az aránytalan kockázat is, amely a szerződés megkötését követően rövid időn belül is az adós fizetéseképtelenségéhez vezethet. A pozitív hitelbírálat alapján alappal feltételezhette, hogy ilyen kockázat nincs, így a kölcsön kockázatainak gazdasági helyzetére gyakorolt hatását nem mérhette fel. A hitelbírálatot az I. rendű alperes visszterhes szerződéses kötelezettségként végezte, a pozitív hitelbírálatot a tájékoztatás tisztességtelenségének vizsgálatakor értékelni kell. E tekintetben van jelentősége az olyan szakmai elvárásoknak, protokolloknak, mint a PSZÁF 9/2006. (XI.7.) ajánlása.

[25] Az átlagfogyasztó mércéjének meghatározásakor figyelembe kell venni a hazai alacsonyabb pénzügyi kultúrát is, amely részletesebb és mélyebb tájékoztatást indokolt volna. Az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezések szétszórva helyezkednek el, e rendelkezéseket csak a szerződés megkötésekor ismerhette meg (fellebbezés 15. oldal), nem volt elég ideje a kockázat felmérésre. Állította azt is, hogy a kockázatteltáró nyilatkozat aláírására és ismertetésére az írásbeli szerződés aláírása után került sor (fellebbezés 10. oldal), az I. rendű alperes tehát nem adott kellő időben tájékoztatást az árfolyamkockázatról.

[26] A szerződésben rejlő aránytalan kockázat nem minősíthető szokásos szerződési gyakorlatnak, arról a Ptk. 205/B. § (2) bekezdése szerint külön tájékoztatni kellett volna a fogyasztót. A szerződés kockázat viseléséről szóló rendelkezései nem átláthatók, érthetetlenek, így azok a Ptk. 209. § (1) bekezdése és az Irányelv 4-5. cikke szerint tisztességtelenek. Mivel a szerződés kockázatára vonatkozó rendelkezések átláthatatlanok, vizsgálható az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezések tisztességtelensége. A fősolgáltatás tekintetében is vizsgálni kell, hogy a jóhiszeműség és egyensúly elvét betartotta-e; a C-621/17. számú ítélet ennek sorrendjét is meghatározza (jóhiszeműség, egyensúly, átláthatóság). A fogyasztóra aránytalan kockázatot jelentő, nem ellensúlyozott árfolyamkockázat a jóhiszeműség és egyensúly elvébe ütközik.

[27] Továbbra is állította, hogy a kölcsönszerződés semmis, azt az EUB C-11/17. számú ítélete alapján 180 CHF/HUF árfolyamon kell érvényessé nyilvánítani.

[28] A kölcsönszerződést közokiratba foglaló közjegyző a Kjtv. 1. § (2) és 3. § (1) bekezdését megsértve nem adott számára tájékoztatást, habár a szerződés tisztességtelen, indokolatlanul egyoldalú kockázatot terhelte rá. A tájékoztatás elmaradásával megsértette a Kjt. 120. § (1) bekezdés b) pontját, a közjegyzői okirat a Kjtv. 131. § (1) bekezdése szerint nem közokirat, a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (továbbiakban: Vht.) 23/C. § szerint a végrehajtás alapjául szolgáló követelés érvényesen nem jött létre.

[29] Állította a felmondás jogszerűtlenségét, mivel az EUB C-776/19. számú ítélete szerinti kompenzáció szolgáltatása és a tisztességtelenül felszámított összeg figyelmen kívül hagyása esetén nem, vagy csak bagatell összegű tartozása lett volna. Az érvénytelen szerződéshez nem tapadhat jog, a felmondás ez okból is jogszerűtlen.

[30] Az I-II. rendű alperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségükben való marasztalását kérték. Kifejtették, hogy jelen perre nem a 2016. évi CXXX. törvény rendelkezései irányadóak, ugyanakkor nem jogsértő az ítélet, ha a bizonyítékok szabad mérlegelése alapján a jogszabályoknak és bírói gyakorlatnak megfelelő olyan döntést tartalmaz, amellyel a fél nem ért egyet. A 6/2013. Polgári jogegységi határozat szerint a deviza alapú szerződés

konstrukciójából ered, hogy az árfolyamváltozás kockázatát az adós viseli, a külön íven szövegezett kockázatfeltáró nyilatkozat tartalmazza a Hpt. 203. §, 6/2013. és 2/2014. számú polgári jogegységi határozatok által elvárt tartalmú tájékoztatást, annak szövege arra is utal, hogy a felperes a szerződést a tájékoztatás ismeretében, azt követően írta alá. Hivatkoztak a Győri Ítéltábla és a Kúria azonos szerződés és kockázatfeltáró nyilatkozat mellett hozott ítéleteire, illetve a BH2020.152 számon közzétett eseti döntésben foglaltakra. Kifejtették, hogy az EUB C-51/17. szám alatti ítéletében sem fogalmazza meg követelményként a tájékoztatás során konkrét adatok vagy számítás közlését, az árfolyam hosszú távon várható alakulásáról nem terhelte tájékoztatási kötelezettség a bankot. Az I. rendű alperes nem idézett elő olyan helyzetet, amely a szerződés aláírása előtt megnehezítette volna a szerződési feltételek megismerését, ilyet a felperes sem állított. Abban az esetben, ha a bíróság megítélése szerint a tájékoztatás nem volt világos és érthető, az Irányelv szerint a szerződési kikötés tisztességtelensége vizsgálható, azonban a felperesnek kell bizonyítania, hogy a szerződés a jóhiszeműség és tisztesség követelményébe ütközően a szerződés megkötésének időpontjában jelentős egyenlőtlenséget okozott a felperes terhére. E körben vizsgálható az árfolyamkockázattal szemben az alperes által biztosított kamatelőny, a szerződéskötéskor biztosított alacsonyabb törlesztőrészlet. Utaltak arra, hogy a forintHITELEK átlagos kamatlába jelenleg is magasabb, mint a svájci frank hiteleké; az eddigi törlesztő-részletek alapján a svájci frank alapú hitel összességében kedvezőbb volt a forinthitelnél. Kiemelték, hogy az I. rendű alperes nem vállalta a szerződésben a forinthitelnél mindvégig alacsonyabb, stabilan törleszthető kölcsön nyújtását. A szerződéskötéskor hatályos Hpt. nem tartalmazott az eladósodás mértékére vonatkozó korlátot, így azt nem sérthették; a PSZÁF ajánlása nem jogszabály, a hitelbírálat során elkövetett esetleges jogszabálysértés nem eredményezi a szerződés semmisségét. Állították, hogy a szerződés felmondásra vonatkozó rendelkezése nem jogszabálysértő; a közjegyző által kiállított okirat közokirat; a 2016. évi Pp. 323. § (6) bekezdésére figyelemmel a közokirattal szemben a felperesnek kellett volna bizonyítania, hogy a közjegyző megsértette a Kjt. előírásait.

[31] A fellebbezés nem alapos.

[32] Az elsőfokú ítéletnek a kölcsönszerződés VI.2. a) pontjának érvénytelenségét megállapító rendelkezését fellebbezés nem érte, az ítéltábla a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján e rendelkezést nem érintve az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálta felül. Mivel jelen per 2015. április 17. napján indult, arra a fellebbezési hivatkozásokkal ellentétben a 2016. évi CXXX. törvény 630. § (1) bekezdése szerint a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény rendelkezései irányadóak.

[33] Az elsőfokú bíróság a tényállást a per eldöntéséhez szükséges mértékben feltárta, a bizonyítékok Pp. 206. § szerinti mérlegelésével a tényállást helyesen állapította meg, és abból helytálló jogi következtetésekre jutott, mellyel az ítéltábla is egyetértett.

[34] Az elsőfokú bíróság helytállóan mutatott rá, hogy a szerződés célja nem a forintkölcsönöknél alacsonyabb törlesztőrészlet biztosítása (Kúria Pfv.I.21.135/2020/6., Pfv.I.21.161/2021/10.), hanem a felperes már fennállt hitelének kiváltása és emellett szabadfelhasználású pénzeszköz biztosítása volt. A 2/2014. és 6/2013. Polgári jogegységi határozat nem értelmezhető akként, hogy a hitelezőnek szerződéses kötelezettsége lett volna a teljes futamidő alatt a forintban felvett kölcsönöknél alacsonyabb törlesztőrészlet biztosítása. Megjegyzi az ítéltábla, hogy csupán a felperes - alperes által vitatott - állítása, hogy a szerződés alapján fizetendő kamat mértéke a futamidő alatt elérte a forintkölcsönökre ugyanezen időszakban irányadó kamatot.

[35] A fellebbezés megalapozatlanul hivatkozott az árfolyamkockázat vonatkozásában a Ptk. 205/B. § (2) bekezdésére. Amennyiben ugyanis az adott szolgáltatás vonatkozásában a szerződések azonos, vagy nagyon hasonló általános szerződési feltételek mellett jönnek létre,

ezen általánosan bevett szerződési feltételnek a szerződés részévé válásához nem szükséges külön figyelemfelhívás és elfogadás. Márpedig a jelen szerződés megkötésének időpontjában létrejött jelentős számú deviza alapú kölcsönszerződések általában akként rendelkeztek, hogy az árfolyamváltozásból eredő kockázatot teljes egészében az adós viseli, ekként jelen szerződés árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése nem tért el jelentősen az elterjedt gyakorlattól, a Ptk. 205/B. § (2) bekezdése nem irányadó.

[36] A Ptk. 205. § (3) bekezdése által előírt tájékoztatási kötelezettség tartalmát a fogyasztónak minősülő ügyféllel kötendő devizahitel nyújtására irányuló szerződés esetén a Hpt. 203. §-a akként konkretizálja, hogy a pénzügyi intézménynek fel kell tárnia a szerződéses ügyletben az ügyfelet érintő kockázatot, amelynek tudomásulvételét az ügyfél aláírásával igazolja. Az árfolyamkockázatot a fogyasztóra hárító szerződési feltételek tisztességtelen jellegének megítélése során irányadó követelményrendszer és az elvárt tájékoztatás tartalmát a 93/13/EGK fogyasztói irányelv, az azt a hazai jogba átültető szabályozás, valamint az EUB a fogyasztói irányelvet kötelező jelleggel értelmező ítéletei határozzák meg. A Kúria mindezeket értékelve hozta meg a 2/2014. Polgári jogegységi határozatát és a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 41/D. § (5) bekezdése szerint a bíróságokra kötelező, jogegységi határozat hatályú Jpe.I.60.015/2021/15. számú, jogegységi panasz eljárásban hozott határozatát, melyet az ítéltábla jelen perben is alapul vett.

[37] Az EUB C-186/16. szám alatti ítéletében foglaltak szerint a tájékoztatásnak alkalmasnak kell lennie arra, hogy az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó ne csupán azt legyen képes felismerni, hogy annak a devizának az árfolyama, amelyben a kölcsönszerződést megkötötték, emelkedhet vagy csökkenhet, hanem értékelni kell tudnia egy ilyen feltételnek a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is. A C-51/17. szám alatti ítélet a magyar szabályozási környezet ismeretében rögzítette, hogy a kölcsönfelvevőnek világos tájékoztatást kell kapnia egyrészt arról, hogy a deviza alapú kölcsönszerződés aláírásával bizonyos mértékű árfolyamkockázatot vállal, amely gazdaságilag nehezen viselhetővé válhat, amennyiben az a pénznem, amelyben jövedelmét kapja, leértékelődik azon devizához képest, amelyben a kölcsönt nyújtották; másrészt fel kell hívnia a banknak a figyelmet az átváltási árfolyam lehetséges változásaira és a devizában felvett kölcsönrel összefüggő kockázatokra; végül pedig a fogyasztó számára tényleges lehetőséget kell biztosítani az összes szerződéses feltétel megismerésére. Az EUB a C-776/19 – C-782/19. számú egyesített ügyekben megerősítette, hogy a fogyasztói irányelv 4. cikkének (2) bekezdése akkor teljesül, ha a szolgáltató olyan kellő és pontos tájékoztatást nyújtott a fogyasztónak, amely lehetővé teszi a szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó számára, hogy megértse a szóban forgó pénzügyi mechanizmus konkrét működését, és így felmérje az ilyen szerződési feltételek által ugyan-ezen szerződés teljes időtartama alatt a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt, esetlegesen jelentős negatív gazdasági következmények kockázatát.

[38] A Kúria a Gfv.VII.30.096/2019/5. számú - BH2020. 151. számon közzétett - ítéletében rögzítette, hogy nem megfelelő a tájékoztatás, ha nem hívták fel az alperes fogyasztó figyelmét a forint jelentős árfolyamgyengülésének lehetőségére is, ami a fogyasztó által fizetendő törlesztőrészleteket jelentősen megemelheti, a fogyasztót gazdaságilag nehéz helyzetbe hozhatja; a Gfv.VII.30.090/2020/9. számú, öttagú tanács által hozott – BH2021. 141. számon közzétett – végzésének indoklásában nem tartotta megfelelőnek azon tájékoztatást, amely csak annyiban világítja meg az árfolyamkockázatot, hogy a deviza árfolyamának változása egyaránt növelheti és csökkentheti a hitelszolgálat és a magyar forintban folyósított kölcsön összegét. A jogegységi panasz eljárásban hozott határozat értelmében a 2/2014. Polgári jogegységi határozat 1. pontja azzal a kötelező értelmezéssel alkalmazható,

amely szerint akkor megfelelő tartalmú az árfolyamkockázatról nyújtott tájékoztatás, ha az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó a tájékoztatás alapján a szerződéshez kapcsolódó árfolyamkockázat tényén és mibenlétén kívül azt is felismerheti és értékelni tudja, hogy a nemzeti fizetőeszköz (a forint) árfolyama a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti deviza árfolyamához képest számára akár jelentős mértékben is kedvezőtlenül változhat, és ezáltal a fogyasztó fennálló tartozásának, a szerződés szerinti ütemezésben esedékessé váló fizetési kötelezettségének mértéke jelentősen megemelkedhet.

[39] A felperes aláírt egy tájékoztatást, amely áttekinthető szerkezetben, egyértelmű, érthető tartalommal rögzíti a kockázat fennállását és alapvető okát, miszerint a kölcsön összegét a bank devizában tartja nyilván és az adós arra vállal kötelezettséget, hogy azt devizában fizeti vissza. Emellett a szerződés VII. fejezete árfolyamkockázati klauzulát tartalmaz, amely szerint az adósnak jelentős árfolyamkockázata keletkezhet, amennyiben az árfolyam jelentősen változik. A szerződés VII. fejezetét nem önmagában, hanem a szerződéskötés előtt adott tájékoztatással összefüggésben, arra tekintettel kell értelmezni, mely utóbbi kifejezetten kiemeli, hogy az árfolyamváltozás előre nem látható és ki nem számítható többletköltséget okozhat az adósnak. A szerződés és az előzetes tájékoztatás együttes értelmezése mellett az átlagos fogyasztó mércéjén keresztül megítélt felperes számára is egyértelműen megállapítható volt, hogy a szerződés árfolyamkockázatot tartalmaz, az korlátozás nélkül kizárólag őt terheli, az árfolyam rá nézve kedvezőtlen változásának nincs felső határa.

[40] E körben utal arra is az ítéltábla, hogy az EUB C-26/13. számú ítéletének 74. pontjában maga írja elő a tájékoztatás megfelelőségének az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó szempontjából történő vizsgálatát. Ilyennek az a fogyasztó minősül, aki ésszerű gondolkodással képes a számára elérhető információk alapján megfelelő döntést hozni; értelmes, racionális, megfelelő mértékben körültekintő, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel jár el. Ez olyan objektív zsinórmértéket jelent, amely független a konkrét fogyasztó vagy valamely konkrét fogyasztói csoport pénzügyi műveltségétől vagy bármely más, vélt vagy valós tulajdonságától.

[41] Az I. rendű alperes által adott tájékoztatás nem volt félreérthető, homályos vagy bonyolult megfogalmazású, egyszerű, könnyen követhető hétköznapi leírását adta az árfolyamváltozás törlesztőrészletre gyakorolt hatásának, azaz a szerződési rendelkezés működési mechanizmusának, kiemelve, hogy az előre ki nem számítható többletköltséggel járhat a fogyasztónak. Ekként a fenti jellemzőkkel bíró átlagos fogyasztó számára világos és érthető tájékoztatást nyújtott; megjegyzi az ítéltábla, hogy maga a felperes is akként nyilatkozott, hogy érti az abban foglaltakat.

[42] Az EUB C-51/17. szám alatti ítéletében [74] az Európai Rendszerkockázati Testület ERKT/2011/1. számú 2011. szeptember 21-i ajánlására utalva rögzítette, hogy a tájékoztatásnak ki kell terjednie legalább a kölcsönfelvevő lakóhelye szerinti tagállam fizetőeszköze súlyos leértékelődésének és a külföldi kamatlábak emelkedésének a törlesztőrészletre gyakorolt hatására. Az ajánlás melléklete szerint is szükséges azonban a differenciálás. A Testület a hitelminőséget rontó hatások azonosítására és elkülönítésére, különösen az árfolyam és a külföldi kamatok számlájára együttesen írható hatások felkutatására fókuszálva vizsgálta a devizahitelek kamatkockázatát és árfolyamkockázatát: vizsgálata során jól elhatárolható különbséget tett elsőként a rögzített és a lebegő árfolyamrendszert alkalmazó országok, majd pedig a lebegő árfolyamrendszert alkalmazó országok között az egyes alkalmazott árazási rendszerek szerint. Megállapította, hogy a lebegő árfolyamrendszert alkalmazó országoknál attól eltérően jelentkezett a belföldi pénznem leértékelődése, hogy a különféle hitelfajtákat kínáló bankok milyen árazási rendszert alkalmaztak: amennyiben a deviza alapú hitel kamatát a piaci kamatlábhoz kötötték (Ausztria, Lengyelország, Románia), – az euró és svájci frank kamatok csökkenése

ellensúlyozta az adott ország pénzneme árfolyamának leértékelődéséből származó negatív hatásokat –, a belföldi árfolyam és a külföldi kamatlábak kölcsönhatásba kerültek. Ettől eltér a Magyarországon tapasztalt helyzet: a magyar bankok árazási gyakorlata ugyanis lehetővé teszi a lakossági hitelkamat egyoldalú meghatározását, ezzel együtt a külföldi kamatok változásának figyelmen kívül hagyását, így az emellett emelkedő devizahitel-kamatok felerősítették az árfolyamkockázat materializálódását (egyidejűleg fellépő árfolyam- és kamatsokk) (Ajánlás melléklet II. A devizahitelezéssel járó kockázatok, II.1. a devizaárfolyam és a külföldi kamatok változásának hatása a hitelkockázatra). Az Ajánlás elvárása a külföldi kamatláb-emelkedés hatására kiterjedő tájékoztatást illetően azon tagállamokkal szemben értelmezhető, amelyek esetében a belföldi árfolyam és a külföldi kamatlábak kölcsönhatása felmerülhet (Kúria Gfv.VI.30.463/2020/23.). A perbeli esetben ugyanakkor a felperes részére adott tájékoztatás kitért a kamatkockázat kérdésére is: rögzítette, hogy a kamatokat a deviza iránti nemzetközi kereslet-kínálat alapján kialakuló elszámoló árak határozzák meg, az a piaci viszonyokhoz igazodóan változik, a deviza kamatszintje különbözik a forinttétől és teljesen más tendenciát követ.

[43] A felperes utalt arra is, hogy a szerződés megkötése előtt az I. rendű alperestől kapott információk alapján alappal számíthatott arra, hogy a kölcsön kamata a CHF Liborhoz igazodó, piaci meghatározású lesz; így a kamatelőny ellensúlyozza az esetleges árfolyam-vesztéséget. Habár ezen hivatkozása tartalma szerint tévedésre utal, a felperes ugyanakkor a szerződést a Ptk. 236. § (1) bekezdése szerinti időben nem támadta meg. Megjegyzi az ítéltábla, hogy habár a külön íven szövegezett kockázatfeltáró nyilatkozat szerint a kamatláb a kiválasztott devizanem mindenkor piaci viszonyaihoz igazodik; ugyanakkor a szerződés III. 4. pontja a hitel ügyleti kamatának változtatását a pénzpiaci kamatváltozás mellett számos egyéb körülményre (pl. fogyasztási árindex, jegybanki alapkamat, likviditási, jövedelmezőségi és eszköz-forrás menedzselési előírások) tekintettel is lehetővé tette.

[44] Rámutat az ítéltábla, hogy a szerződéses kockázat körében a felperes által többször felhívott 9/2006. (XI.7.) PSZAF tájékoztató, az MNB elnökének és a PSZAF Felügyeleti Tanácsa Elnökének 2018.02.15. napján kiadott állásfoglalása nem jogszabály, annak esetleges megsértése sem érinti a szerződés érvényességét; az Európai Rendszerkockázati Testület ajánlása (ERKT 2011/1. számú) pedig emellett nem is volt hatályban a szerződés megkötésekor. A felperes kellő gondossággal eljárva saját maga is köteles volt teherviselő képességének és igényeinek felmérésére, az ehhez szükséges jövedelmi, vagyoni adatoknak értelemszerűen birtokában volt, míg a fenti tartalmú tájékoztatóból a szerződés megkötését megelőzően valós képet tudott alkotni az őt esetlegesen terhelő pénzügyi kötelezettség mértékéről. A felperesi hivatkozással szemben hitelbírálat esetén is fennáll az árfolyam-kockázat; a gondos hitelbírálat sem alkalmas annak kizárására, hogy a szerződés tartama alatt az adós teljesítőképessége megváltozzon, a szerződés szerinti fizetési kötelezettségeit már ne tudja teljesíteni. A felperes fellebbezésében utalt arra, hogy a pozitív hitelbírálat alapján értékelte akként, hogy a szerződésben foglaltaknak az árfolyam változása esetén is eleget tud tenni, ugyanakkor megtévesztésre hivatkozással a szerződést nem támadta meg, arra a Ptk. 236. § (1) bekezdése szerint egy éven belül lett volna lehetősége.

[45] Az I. rendű alperes által adott tájékoztatás elégtelensége, és ennek alapján az árfolyam-kockázatot a felperesre hárító szerződési feltétel tisztességtelensége a fellebbezésben felhívott újabb EUB ítéletekre tekintettel sem volt megállapítható. A C-609/19. és C-776/19-782/19. számú ítéletekben az EUB az Irányelv 4. cikk (2) bekezdésének értelmezése során nem tért el a C-186/16., C-51/17. és C-227/18. számú döntéseiben foglalt elvektől, azokat ismételte csupán. Az ítéletek fellebbezésben felhívott részei - amelyek szerint a nemzeti bíróságnak meg kell vizsgálnia, hogy az eladó vagy szolgáltató a fogyasztóval szembeni tisztességes és méltányos eljárása esetén észszerűen elvárhatta-e, hogy utóbbi az egyedi megtárgyalást

követően elfogadja a sérelmezett feltételt - az Irányelv 3. cikk (1) bekezdésének értelmezésére vonatkoznak, ezért jelen perben nem alkalmazhatóak. Az Irányelv 3. cikk (1) bekezdése alapján csak akkor lehet vizsgálni a szerződés elsődleges tárgyához tartozó kikötés tisztességtelenségét, ha az az Irányelv 4. cikk (2) bekezdése alapján nem világos és nem érthető. A deviza alapú kölcsönszerződésnek az árfolyamkockázatra vonatkozó feltételei a szerződés elsődleges tárgyát határozzák meg (C-51/17. számú ítélet [68] pontja), és mivel az I. rendű alperes által adott árfolyamkockázati tájékoztatás világosnak és érthetőnek minősül, a szerződés árfolyamkockázat viselésére vonatkozó rendelkezésének tisztességtelenségét az Irányelv 3. cikk (1) bekezdése alapján nem lehetett megvizsgálni, ezt az Irányelv 4. cikk (2) bekezdése kizárja.

[46] Az elsőfokú eljárás során a felperes érdemben nem hivatkozott arra, hogy a szerződés megkötését megelőzően az I. rendű alperes nem biztosított kellő időt a szerződés feltételeinek megismerésére, csupán az EUB egyes döntéseit hívta fel, de nem tett konkrét, értékelhető előadást a szerződés megkötéséhez vezető folyamat egyes részeiről, sem arról, hogy miért kényszerült a szerződés aláírására az adott időpontban. A becsatolt iratok alapján megállapítható, hogy a felperes az árfolyamkockázati tájékoztatást a szerződés megkötésének időpontjában írta alá, azonban ez önmagában nem feltétlenül okozza a tájékoztatás tisztességtelenségét: minden esetben a konkrét jogvitában felmerült speciális, egyedi körülmények mérlegelésével lehet csupán megállapítani, hogy a szerződéskötéssel egyidejűleg adott tájékoztatás kellő időben adott-e minősül-e (Kúria Gfv.VII.30.467/2020). E körben egyrészt jelentősége van, hogy a fogyasztó korábban kötött-e már deviza alapú kölcsönszerződést (Kúria Gfv.VII.30.286/2020). Márpedig a felperes saját előadása szerint is jelen kölcsönszerződést részben az I. rendű alperesnél már fennállt deviza alapú kölcsönszerződés kiváltására kötötte, így a szerződés megkötésekor, a tájékoztatás időpontjában már rendelkezett tapasztalattal a devizaszerződés sajátosságait illetően. A felperes fellebbezésében (10. oldal) ugyan állította, hogy a tájékoztatást már csak a szerződés aláírását követően olvasta el és írta alá, de ezen ténybeli hivatkozása részben Pp. 235. § (1) bekezdésébe ütközik, részben ellentétes a személyes meghallgatása során előadottakkal. A felperes azt adta elő, hogy érti a tájékoztatóban foglaltakat, lehet, hogy ezt átbeszélték, valószínű, hogy ha aláírta az okiratot, akkor ezekről volt szó. Ezen előadásból következően a tájékoztató megismerésére és átbeszélésére is sor került a szerződés aláírása előtt. A felperes nem állította, hogy a szerződés megkötésekor sürgették volna, ne lett volna lehetősége a szerződés és tájékoztatás átolvasására, értelmezésére, akár kérdések megfogalmazására. Márpedig annak megítélése során, hogy a szerződéskötéssel egyidejű tájékoztatás kellő időben adott-e minősül-e, jelentősége van a fogyasztó szerződéskötés során tanúsított magatartásának (Kúria Gfv.VII.30.407/2019.).

[47] A felperes fellebbezési előadásával szemben szerződésben rejlő kockázatra vonatkozó tájékoztatás nem több helyen elszórtan, hanem a szerződés egy külön, ilyen címmel kiemelt pontjában és a külön íven szövegezett, kétoldalas tájékoztatóban található, annak elolvasása, értelmezése nem feltételez szükségszerűen több napot. A felperes maga is azt állította, hogy érti, értette az abban foglaltakat, csupán az eljáró ügyintéző - perben nem bizonyított tartalmú - szóbeli előadása megnyugtatta, melyből következően maga sem tartott szükségesnek további tájékoztatást, vagy további időt az abban foglaltak értelmezésével szerződési akarata kialakítására. Mindezek mérlegelésével megállapítható, hogy a tájékoztatás kellő időben történt, az árfolyamkockázatot a felperesre telepítő szerződési kikötés tisztességtelensége ez okból sem állapítható meg.

[48] A felperes tehát világos és érthető, az EUB által kidolgozott elveknek is megfelelő tájékoztatást kapott a szerződésben rejlő kockázatokról, ekként az árfolyamkockázatot a

felperesre telepítő szerződési kikötések tisztességtelensége és a szerződés érvénytelensége nem állapítható meg.

[49] Az ítéltábla maradéktalanul osztotta az elsőfokú bíróság indokait a felperes azon kereseti kérelme vonatkozásában is, amely annak megállapítására irányult, hogy a közjegyzői okirat nem minősül közokiratnak. Hangsúlyozza, hogy a felperes személyes előadása szerint is a közjegyzői okirat aláírása előtt azt a közjegyző felolvasta, és ugyanúgy elmondta, hogy változhat a törlesztőrészlet, amelyet a felperesnek kell viselni; tehát eleget tett a Kjtv. 120. § (1) bekezdés b) pontjában írt kötelezettségének. A kölcsönszerződés árfolyamkockázat viselésére vonatkozó rendelkezése a fentiek szerint nem volt tisztességtelen, azt tehát a közjegyzőnek nem is kellett észlelnie, a kölcsönszerződés érvénytelenségén alapuló felperesi érvelés megalapozatlan. Nem állt fenn olyan körülmény sem, amelyre tekintettel a közjegyzőnek a kölcsönszerződés közokiratba foglalását a Kjtv. 3. § (1) bekezdése alapján meg kellett volna tagadnia; a szerződés nem ütközött jogszabályba, nem irányult jogszabály megkerülésére, annak célja nem tiltott vagy tisztességtelen; a szerződésben a közjegyzőnek aggályos körülményt sem kellett észlelnie. Az elsőfokú bíróság jogszabálysértés nélkül utasította el a felperes ezen kereseti kérelmét is.

[50] A felperes a fellebbezésben szintén megalapozatlanul hivatkozott a felmondás érvénytelenségére. Az árfolyamkockázatot a felperesre telepítő szerződési feltételek tisztességtelensége nem volt megállapítható, ekként nem volt olyan összeg, amelyet a felszámítás tisztességtelensége okán ne kellett volna figyelembe venni (A felperes az árfolyamrés és egyoldalú szerződésmódosítás alapján felszámított összegekre tekintettel nem állította a felmondás érvénytelenségét, a szerződést az I. rendű alperes a törvényi elszámolást követően mondta fel, ekként az ezen összegeket már nem is tartalmazhatta.). A felperes által felhívott C-776/19. szám alatti ítélet [100]-[103] pontjai nem rendelkeznek kompenzációról; továbbá mivel az Irányelv 3. cikk (1) bekezdésére vonatkozó értelmezést rögzítenek, jelen perben nem is relevánsak a már kifejtettek szerint; így a felmondás jogszerűtlensége ezen hivatkozás alapján sem állapítható meg.

[51] Az ítéltábla mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[52] Észlelte az ítéltábla, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének rendelkező részében a felperest, az alperes javára kötelezte perköltség megfizetésére, figyelemmel arra, hogy jelen perben I. és II. rendű alperesek szerepelnek, akik képviselőt ugyanazon jogi képviselő látta el, az ítéltábla a perköltségről történt rendelkezést ennek megfelelően javította ki.

[53] A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megtéríteni az I-II. rendű alperesek másodfokú eljárással felmerült költségeit, melyet az ítéltábla a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdései alapján állapította meg, és a 3. § (6) bekezdés alapján mérsékelte a kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányban álló összegekre, figyelembe véve, hogy az alperesi képviselő csupán a korábbi álláspontját ismétlő fellebbezési ellenkérelmet szerkesztett és a tárgyaláson vett részt.

[54] A felperes személyes költségmentessége folytán a le nem rótt fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. § alapján az állam viseli.

Debrecen, 2022. március 3.

Dr. Veszprémy Zoltán s.k. a tanács elnöke, Dr. Gárdosi Judit s.k. előadó bíró,
Dr. Répássy Árpád s.k. bíró